

Oponentní posudek na diplomovou práci IMS FSV UK, ak. rok 2010/2011

Studentka: Markéta Bartošová

Název práce: Vstup České republiky do Evropské unie v *Sudetendeutsche Zeitung* a *Sudetenpost* od prosince 1997 do června 2004

Autor posudku: PhDr. Petr Šafařík

Předložená diplomová práce analyzuje způsob, jakým tiskové orgány dvou sudetoněmeckých krajanských sdružení – týdeník *Sudetendeutsche Zeitung* v SRN a čtrnáctideník¹ *Sudetenpost* v Rakousku – referovaly od prosince 1997 do června 2004 o tématech spojených se vstupem České republiky do Evropské unie. V pojetí daných listů se jedná především o uplatnění politické agendy vyhnaneckých organizací vůči České republice.

V úvodu autorka hutně představuje své téma, výzkumný cíl a strukturu práce. Jádrem pojednání je užití dvou metod pěstovaných a teoreticky i metodologicky reflektovaných především v oboru mediálních studií – kvantitativní obsahové analýzy a kritické diskurzivní analýzy.

Studentka uspokojivě představuje zvolenou metodologii a odkazuje na relevantní odbornou literaturu využitou v analytických částech (str. 9-14). V závěru první kapitoly diplomantka velmi stručně komentuje základní odborné zdroje, které využila pro historické a politologické poznání pojednávaného tématu. Bývalo by bylo prospěšné uvádět u zmiňovaných publikací ihned jejich bibliografické údaje (srov. např. str. 18-19). Problematické je, že řada titulů z kapitoly 1.6.2 není k nalezení v závěrečném seznamu literatury.

Již nad úvodem a první kapitolou diplomové práce lze vyzdvihnout jasnou strukturu a formulaci hypotéz a výzkumných otázek (str. 8-9), jichž se autorka v dalším textu příkladně drží a reaguje na ně také v závěru (str. 96-100). Tak to má být.

V druhé části pojednání Markéta Bartošová nejprve krátce shrnuje proces přibližování České republiky k Evropské unii – některá fakta, hlavně ta všeobecně známá, tu vzhledem k užšímu zaměření práce nebylo nezbytné uvádět. Naopak mohla být více rozvedena ta témata konvergenčního procesu, která silněji rezonovala v tematické agendě zkoumaných sudetoněmeckých periodik.

Další dvě podkapitoly druhé části přibližují československo/česko-německé a československo/česko-rakouské vztahy. Jakkoliv se jedná o dobré shrnutí, vzhledem k hlavnímu tématu diplomové práce měla studentka věnovat větší pozornost historické, organizační a politicko-ideologické stránce sudetoněmeckých krajanských sdružení v Německu (*Sudetendeutsche Landsmannschaft*) a Rakousku (*Sudetendeutsche*

¹ V současné době vychází *Sudetenpost* coby měsíčník.

Landsmannschaft in Österreich). I v pražských knihovnách by k tomu bývala nalezla relevantní práce od autorů, jako jsou kupř. Eva a Hans H. Hahnovi, Samuel Salzborn či Tobias Weger.

Kvantitativní obsahová analýza je metodou značně formalizovanou. Je přípustné, že autorka nad necelými sedmi ročníky dvou sudetoněmeckých periodik z období mezi prosincem 1997 a červnem 2004 sáhla k redukci zkoumaných pramenů prostřednictvím tzv. náhodného systematického výběru (str. 11). Otázkou je, zda by se studentka nedostala k průkaznějším výsledkům, kdyby výběr jednotlivých analyzovaných čísel novin bývala přizpůsobila obdobím významného dění jak v česko-německých a česko-rakouských vztazích, tak v procesu přibližování České republiky k EU. Nicméně vzhledem k poměrně omezené postojové, argumentační a rétorické škále dvou zkoumaných sudetoněmeckých listů se lze důvodně domnívat, že by náročnější výběr zkoumaného vzorku nepřinesl výrazně jiná zjištění.

Ve třetí kapitole diplomantka předkládá vysoký počet kvantifikačních zjištění k předem ohlášeným podtématům. Je tu několik zajímavých dílčích poznatků, bylo by ale dobré důkladněji je interpretovat **(navrhuji, aby se o to studentka alespoň u 2-3 příkladů pokusila u obhajoby)**.

Díky použití kvalitativní metody je v diplomové práci interpretačně výraznější 4. kapitola, nabízející diskurzivní analýzu sudetoněmeckých listů. Autorka tu prokazuje pro takový typ rozboru dobrý cit, srov. např. její roztřídění sudetoněmeckých argumentů o neslučitelnosti tzv. Benešových dekretů s evropskými hodnotami (str. 69-72). Při srovnání sudetoněmeckého diskurzu v SRN a v Rakousku M. Bartošová správně zohledňuje vliv populistické FPÖ (str. 99).

Přestože zjištěné závěry nejsou nijak překvapivé (jak uznává i sama autorka), předložené rozborů jsou přínosné k poznání části česko-německých a česko-rakouských vztahů, jakož i tzv. sudetoněmeckého problému.

Diplomová práce Markéty Bartošové má velmi dobrou stylistickou a jazykovou úroveň. Z drobných nedostatků upozorňuji na kolísání mezi spojením „Sudetoněmecké krajanské sdružení“ a výrazem „landsmanšaft“; místy se objevuje nadužívání některého výrazu (např. slova „kontext“ na str. 4). U odkazů na autorčiny rozhovory se dvěma sudetoněmeckými politiky, resp. novináři, mohlo být uvedeno konkrétní datum, nejen označení měsíce (str. 103).

Předloženou diplomovou práci pokládám za zdařilou a navrhuji hodnotit ji známkou výborně.

v Praze, 13. 6. 2011

PhDr. Petr Šafařík